

- Ratu Kidul* the goddess of the southern ocean. According to popular Javanese beliefs, she rules over a court inhabited by spirits. The rulers of the south-central Javanese courts are expected to enter into a spiritual marriage with the goddess in order to ensure the support of the spirit kingdoms during their period of rule
- santri* a student of (Islamic) religion, follower of a religious way of life, pupil at a *pesantrèn* or *pondhok* (see above)
- sawah* wet ricefield
- sèh* (*syèh*) title given to high religious dignitaries, especially to teachers and scholars who were Arabs from the Hadhramaut or who claimed descent from the family of The Prophet (Arabic Shaykh)
- selir* unofficial wife of a prince or ruler
- sénapati* commander-in-chief of an army
- sengkala* chronogram list
- sentana* member of the sultan's family, usually a distant relative such as a second or third cousin
- tapa* to engage in asceticism: an ascetic, mystic, man of religion. See also *tirakat*
- tembang* verse; scanned verse used in chronicles etcetera
- tirakat* to go on retreat and practice meditation and asceticism. See also *tapa*
- tumenggung* title of high administrative rank usually given to *bupati* (see above)
- ulama* Muslim scholar especially applied as a title to those learned in Islamic law (*fiqh*)
- wali* early apostle or saint of Islam in Java; the *wali* are usually said to have been nine in number
- wayang* Javanese puppet theatre of several types. Those mentioned in this study are as follows: *wayang kulit*, shadow theatre with flat leather puppets; *wayang purwa*, plays dealing with ancient mythology (principally the *Ramayana* and *Mahabharata* cycles); *wayang wong*, theatre performance using dancers, and *wayang topèng*, a masked dance
- wedana* high administrative official; the title, like that of *bupati*, was used both for officials within the *kraton* and for those in charge of extensive administrative areas such as the eastern and western *mancanagara* where the senior official was known as *bupati wedana*
- wong cilik* common people
- wong durjana* robbers, tramps, bandits, or 'evil folk' in general (see *kècu* above)
- wong putihan* students of religion or religious officials living a communal life (see above *pradikan*, *santri* and *ulama*)

- Gambar-gambar kanthi keterangan plabuhan-Dalem dhumateng redi-redi saha dhateng waduk kidul nuju tingalan-Dalem jumenengan (verjaardag van de troonsbestijging)*. Museum Pusat (Jakarta) MS 934 DJ. (Ir. Moens Platen Album no. 9), 23 coloured drawings with Javanese legends.
- Makassar MS*. Books I and II. MS privately owned by Raden Mas Jusuf Diponegoro and Raden Saleh Diponegoro, Jalan Irian 83, Makassar. Book I dated 5 Dulhijrah 1765 (AD 24-1-1838). 175 pp. and 241 pp., octavo. Prose. Written in Makassar by Pangéran Dipanagara in pégon.
- Patih séda kadaton; Anggitanipoen* J.B. Tjiptawinata H.I.S. Wonogiri. LOr 11089 (II) n.d. (1927). 12 pp. Typed prose text written in Wonogiri in the late 1920s by J.B. Tjiptawinata, a schoolmaster in the local Hollandsch-Inlandsche School.
- Punika pémut yasa-Dalem kelangenan*. (Dutch title: 'Lyst van tuinen en luthoven van den Sultan van Djocjo'). List of pleasure gardens (*kelangenan-Dalem*) and country pavilions (*pesanggrahan*) built in Yogya by the first four sultans. Nederlands Bijbelgenootschap MS 133 (VIII) pt. 39. Dated 25 Rejeb AJ 1757 (AD 20-1-1830). 3 pp.
- Rerepèn Babad Dipanagaran* (Jayabaya version). Nederlands Bijbelgenootschap MS 133 pt. 5-9, date AJ 1742 (AD 14-12-1814 – 2-12-1815). Written in Yogyakarta.
- Salasilah Kyai Modjo Tondano*. LOr 8652k. Dated Manado, 15-12-1919. 3 pp. Prose. Signed by a descendant of Pangéran Dipanagara.
- Serat candranipun para panjenengan-Dalem nata*. Widyabudaya MS (Kraton Yogyakarta) C. 48. Character profiles of Yogyakarta rulers, written on the orders of Sultan Hamengkubuwana V (reigned 1820-1826, 1828-1855). 36 pp. Dated 17 Jumadilakhir AJ 1783 (AD 6-3-1855).
- Serat salasilah para loeloehoer ing Kadanoerejan*. Panti Budaya (Sana Budaya Museum, Yogyakarta) MS B. 29. Romanised copy made in Yogyakarta in 1932 by Th.G.Th. Pigeaud from an MS bought by Ir. Moens (died 1945) for the Koninklijk Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in 1930, see *Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap* 1931, 71:323.
- Slametan cembengan bij de Gunung Gamping (Jogja) met offers*. Museum Pusat (Jakarta) MS 933 DJ. (Ir. Moens Platen Album no. 8). 116 pp, 120 coloured drawings with Javanese legends.
- List of court officials
IOL Jav. 7, 19, 42, 45, 54, 69, 83, 92, 98(F), *Pratélanipun abdi-Dalem bupati ing Surakarta sedaya*. List of senior Surakarta officials with sizes of apanage holdings, n.d. (but certainly pre-1816).
Nederlands Bijbelgenootschap MS 133 pt. VIII, 'Staat der prinsen met bekendstelling hunner vaders en schoonvaders', n.y. (circa 1830).

Malay

Jayadiningrat

- 1855-1857 'Schetsen over den oorlog van Java, 1825-30, opgesteld door den Bopati [sic] van Karang Anjar Raden Adipatti Aria Djaja Diningrat, 1855-1857'. Museum Nasional (Jakarta) MS ML 97. 114 pp. Prose. Written in Karanganyar (Bagelèn) by Radèn Adipati Jayadiningrat, *bupati* of Karanganyar (in office 1830-1863). Completed on 2-2-1857. Text annotated by J. Hageman Jcz.

- A.D. Cornets de Groot Jr. private papers (old inv. no. IXe, pts. 1-4).
 Private papers and manuscripts in the KITLV, Leiden
 KITLV H nos. 76, 97(7), 97(8), 139, 263, 340, 379, 395, 486, 503, 696c, 696g, 698a-b, 699, 788, 812.
 Private papers in the Universiteits Bibliotheek, Leiden
 H.G. Nahuys van Burgst private papers (Bibliotheca Publica Latina 616): portfolios 3 pt.1, 3 pt. 6, 4 pt. 1, 4 pt. 10, 4 pt. 12, 5 pt. 2, 5 pt. 5, 5 pt. 7, 5 pt. 11, 7 pt. 6, 8 pt. 2, 8 pt. 4, 9 pt. 2, 9 pt. 3, 11 pt. 13, 12 pt. 8, 22 pt. 4.

English

British Library

- Java Factory Records: Java Separate Consultations, G21/38, 1-11-1813, G21/39, 8-3-1814; Java Separate and Political Consultations, G21/42, 6-1-1815, 11-1-1815, 12-2-1815, 22-3-1815; Java Public Consultations, G21/65, Memorandum respecting Java 1813, G21/67, 19-3-1812, G21/69, 11-2-1814, G21/70, General orders of the lieutenant-governor in Council, 14-11-1814.
 Mackenzie Private (Mack.Pr.) collection, vols 2, 14, 16, 21, 79, 86.
 Map Room MS. no. 24, G.P. Baker, 'Memoir of a survey in the native princes' dominions of Java', 25-11-1816.
 Raffles collection (E105, E107), vols 3, 5.
 Raffles-Minto collection (F148), vols 4, 17-9, 23-4, 29-42.
 'Xerox copies of the holograph letters of Thomas Stamford Raffles in the Raffles-Minto collection presented to the India Office Library [London] with a subvention from H.M. Government by the Malaysia-Singapore Commercial Association on 17 July 1969', 4 vols.

Royal Artillery Institution, London

- Letter from Captain William Colebrooke in Yogyakarta to his father on the military operations in (south-central) Java, 8-7-1812 (MD/143).

French

- KITLV H 788, 'Verzameling van documenten, meest brieven aan Joseph Donatiën Boutet, particulier te Jogjakarta', 1818-1828.

Maps

India Office Records, London

- IOR X IX 1, 'Topographische Kaart der Residentie Bagelen' (1857).
 IOR X IX 3, 'Topographische Kaart der Residentie Djokjakarta' (1861).
 IOR X IX 7, 'Topographische Kaart der Residentie Soerakarta' (1861-1866).
 Dinas Topografi, Pemerintah Daerah Istimewa Yogyakarta (DIY)
 'Peta Kalurahan Daerah Istimewa Jogjakarta' (1971).
 'Peta Kabupaten Sleman dan Bantul' (1971).
 'Peta Kotapraja Jogjakarta' (1971).

Newspapers

- Bataviasche Courant*, 8-2-1811, 5-10-1825, 2-11-1825, 18-1-1826, 12-4-1827, 12-5-1827, 7-6-1827, 22-12-1827.
Java Government Gazette, 4-7-1812.

Javasche Courant, 1-5-1828, 28-10-1828, 29-11-1828, 6-8-1829, 16-9-1829, 20-10-1829, 3-1-1830, 7-1-1830, 1-4-1830, 6-5-1830, 4-7-1840, 3-2-1855.

Nieuwe Rotterdamsche Courant, 92 (2-4-1855).

Published sources

Aanteekeningen

1860 'Aanteekeningen van den Gouverneur-Generaal Van der Capellen over den opstand van Dipo Negoro in 1825', *Tijdschrift voor Nederlandsch Indië* 22-2:360-87.

Abdullah bin Abdul Kadir

1970 *The Hikayat Abdullah*. Edited and translated by A.H. Hill. Kuala Lumpur: Oxford University Press.

Adam, Ahmat bin

1971 'A descriptive account of the Malay letters sent by Thomas Stamford Raffles in Malacca in 1810 and 1811 by the rulers of the indigenous states of the Malay archipelago'. MA thesis, Department of History, School of Oriental and African Studies, London.

Adam, L.

1930 'Eenige historische en legendarische plaatsnamen te Jogjakarta', *Djâwâ* 10:150-62.

1940 'Geschiedkundige aanteekeningen omtrent de Residentie Madioen', *Djâwâ* 20:329-46.

Adams, C.

1965 *Sukarno; An autobiography as told to Cindy Adams*. Indianapolis: Bobbs-Merrill.

Afdeling Statistiek

1871 *De residentie Kadoe naar de uitkomsten der statistieke opname en andere officiële bescheiden bewerkt door de Afdeling Statistiek ter Algemeene Secretarie*. Batavia: Landsdrukkerij.

Andaya, B.W.

1998 'From temporary wife to prostitute; Sexuality and economic change in early modern Southeast Asia', *Journal of Women's History* 9:11-24.

Anderson, B.R.O'G.

1972 *Java in a time of revolution, occupation and resistance, 1944-1946*. Ithaca, London: Cornell University Press.

1979 'A time of darkness and a time of light; Transposition in early Indonesian thought', in: A.J. Reid and D.G. Marr (eds), *Perceptions of the past in Southeast Asia*, pp. 219-48. Sydney: Heinemann.

Anderson, M.S.

1966 *The Eastern question 1774-1923; A study in international relations*. London: Macmillan, New York: St Martin's.

Arberry, A.J.

1955 *The Koran interpreted*. New York: Oxford University Press. Two vols.

Atlas

1990 *Atlas van tropisch Nederland*. Landsmeer: Gemilang. [Facsimile reprint of first edition, Batavia: Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, 1938.]

- Aukes, H.F.
1935 *Het legioen van Mangkoe Nagoro*. Bandoeng: Nix.
- Babcock, T.G.
1981a *Religion and cultural identity in Kampung Jawa Tondano, Sulawesi Utara, Indonesia*. PhD thesis, Department of Anthropology, Cornell University.
1981b 'Muslim Minahasans with roots in Java; The people of Kampung Jawa Tondano', *Indonesia* 32:74-92.
1989 *Kampung Jawa Tondano; Religion and cultural identity*. Yogyakarta: Gajah Mada University Press.
- Bachtiar, H.W.
1978 'Raden Saleh; Aristocrat, painter and scientist', in: A. Day and A. Lopian (eds), *Papers of the Dutch-Indonesian Historical Conference at Noordwijkerhout, 19 to 22 May 1976*, pp. 46-63. Leiden/Jakarta: Bureau of Indonesian Studies.
- Balai Poestaka
1932 *Djidwal memindahkan tahoen Djawa dan 'Arab ketahoen maséhi*. Batavia: Balai Poestaka.
- Balai Pustaka
1940 *Babad Tanah Djawi*, vol. 10. Batavia: Balai Pustaka.
- Balé Poestaka
1939 *Babad Gijanti; Pratélan namaning tijang lan panggénan*. Batavia: Balé Poestaka.
- Ball, J.
1982 *Indonesian legal history 1602-1848*. Sydney: Oughtershaw.
- Barnes, R.
1989 *The ikat textiles of Lamalera; A study of an eastern Indonesian weaving tradition*. Leiden: Brill.
- Bastin, J.
1954 *Raffles' ideas on the land rent system in Java and the Mackenzie land tenure commission*. 's-Gravenhage: Nijhoff. [KITLV, Verhandelingen 14.]
1957 *The native policies of Sir Stamford Raffles in Java and Sumatra; An economic interpretation*. Oxford: Clarendon.
1985 'New Light on J.N. Foersch and the celebrated poison tree of Java', *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 58-2:25-44.
- Bastin, J. and B. Brommer
1979 *Nineteenth-century prints and illustrated books of Indonesia*. Utrecht, Antwerp: Spectrum.
- Bayly, C.A.
1989 *Imperial meridian; The British empire and the world, 1780-1830*. Harlow: Longman.
- Behrend, T.E.
1999 'The writings of K.P.H. Suryanegara; Shifting paradigms in nineteenth-century Javanese thought and letters', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 155:388-415.
- Berg, L.W.C. van den
1886 *Le Hadhramaut et les colonies Arabes dans l'archipel Indien*. Batavia: Landsdrukkerij.
1887 'Het Mohamedaansche godsdienstonderwijs op Java en Madoera en de daarbij gebruikte Arabische boeken', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 31:518-55.

- Bergsma, W.B.
1876-96 *Eindresumé van het bij Gouvernements besluit van 10 juni 1867 no. 2 bevolen onderzoek naar de rechten van den inlander op den grond op Java en Madoera*. Batavia: Landsdrukkerij. Three vols.
- Bezemer, T.J.
1921 *Beknopte encyclopaedie van Nederlandsch-Indië; Naar den tweeden druk der encyclopaedie van Nederlandsch-Indië*. 's-Gravenhage: Nijhoff, Leiden: Brill.
- Blagden, C.O.
1916 *Catalogue of manuscripts in European languages belonging to the library of the India Office. Volume I: The Mackenzie collections. Part I: The 1822 and the Private collection*. London: Oxford University Press.
- Boedihardjo
1923 'Grepn uit de wajang', *Djåwå* 2:22-8.
- Boomgaard, Peter
1980 'Bevolkingsgroei en welvaart op Java (1800-1942)', in: R.N.J. Kamerling (ed.), *Indonesië toen en nu*, pp. 35-52. Amsterdam: Intermediair.
1983 'Disease, death and disasters in Java, 1820-1880; A preliminary survey and analysis of changing patterns of morbidity and mortality'. Paper, Conference 'Disease, Death and Drugs in Modern Southeast Asia', Australian National University (Canberra), May.
- Booms, A.S.H.
1902 *Neerlands krijgsoeroem in Insulinde; Schitterende daden van moed, beleid, trouw en zelfopoffering in de negentiende eeuw sedert de instelling van de Militaire Willemsorde*. 's-Gravenhage: Van Stockum.
1911 *Eenige bladzijden uit de Nederlandsch-Indische krijgsgeschiedenis, 1820-1840; Uit de "Mémoires" van F.C. Gilly de Montela*. Amsterdam: Engelhard en Van Embden.
- Boulger, D.C.
1897 *The life of Sir Thomas Stamford Raffles*. London: Horace Marshall.
- Boxer, C.T.
1979 *Jan Compagnie in war and peace 1602-1799; A short history of the Dutch East-India Company*. Hong Kong: Heinemann.
- Brandes, J.
1889 'Iets over een ouderen Dipanagara in verband met een prototype van een voorspelling van Jayabaya', *Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen (TBG)* 32:368-430.
1900 'Register op de proza omzetting van de Babad Tanah Djawi (uitgave van 1874)', *Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap* 51:1-106.
- Breman, J.
1980 *The village on Java and the early-colonial state*. Rotterdam: Comparative Asian Studies Programme, Faculty of Social Sciences, Erasmus University. [CASP 1.]
- Broek, J.A. van den
1891 'De Cheribonsche opstand van 1806', *Tijdspiegel* 3:368-83.
1893 *Het bestuur van den gouverneur-generaal Van der Capellen*. Haarlem: n.p.
- Broeze, F.J.A.
1979 'The merchant fleet of Java 1820-1850; A preliminary survey', *Archipel* 18:251-69.

- Brumund, J.F.G.
1854 'Bezoek in den vervallen dalem van Dipo Negoro te Tegal Redjo', *Indiana* 2:181-97.
- Büchler, A.P.
1888 'Soerakarta vóór 63 jaren', *Tijdschrift van Nederlandsch-Indië (TNI)* 17-1:401-31, 17-2:1-38.
- Bühler, A. and E. Fischer
1979 *The Patola cloth of Gujarat*. Basle: Krebs. Two vols.
- Burger, D.H.
1939 *De ontsluiting van Java's binnenland voor het wereld verkeer*. Wageningen: Veenman.
- Campbell, D.M.
1915 *Java; Past and present; A description of the most beautiful country in the world; Its ancient history, people, antiquities and products*. London: Heinemann. Two vols.
- Capellen, G.A.G.Ph. van der
1860 'Aanteekeningen van den Gouverneur-Generaal Baron Van der Capellen over den opstand van Dipo Negoro in 1825', *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië (TNI)* 22:360-87.
- Carey, Peter
1974a *The cultural ecology of early nineteenth century Java; Pangeran Dipanagara, a case study*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies. [Occasional Paper 24.]
1974b 'Javanese histories of Dipanagara; The Buku Kědhun Kěbo, its authorship and historical importance', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 130:259-88.
1975 'A further note on Professor Johns's "Gift addressed to the spirit of The Prophet"', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 131:341-4.
1976 'The origins of the Java War (1825-30)', *English Historical Review* 91:52-78.
1977 'The sepoy conspiracy of 1815 in Java', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 133:294-322.
1978 'The residency archive of Jogjakarta', *Indonesia* 25:115-50.
1979 'Aspects of Javanese history in the nineteenth century', in: H. Aveling (ed.), *The development of Indonesian society from the coming of Islam to the present day*, pp. 45-105. St Lucia: University of Queensland Press.
1980 *The archive of Yogyakarta. Vol. I: Documents relating to politics and internal court affairs*. Oxford: Oxford University Press.
1981a *Babad Dipanagara; An account of the outbreak of the Java War (1825-30); The Surakarta court version of the Babad Dipanagara with translations into English and Indonesian Malay*. Kuala Lumpur: Art.
1981b 'The Indonesian army and the state; Problems of dwi fungsi in early nineteenth-century perspective', *Indonesia Circle* 26:51-8.
1982 'Raden Saleh, Dipanagara and the painting of the capture of Dipanagara at Magelang', *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 55-1:1-26.
1984a 'Changing Javanese perceptions of the Chinese communities in Central Java, 1755-1825', *Indonesia* 37:1-48.

- 1984b 'Jalan Maliabara ('Garland Bearing Street'); The etymology and historical origins of a much misunderstood Yogyakarta street name', *Archipel* 27:51-63.
- 1986 'Waiting for the "Just King"; The agrarian world of South-Central Java from Giyanti (1755) to the Java War (1825-30)', *Modern Asian Studies* 20:59-137.
- 1987 'Satria and santri; Some notes on the relationship between Dipanagara's kraton and religious supporters during the Java War (1825-30)', in: T. Ibrahim Alfian, H.J. Koesoemanto, Dharmono Hardjowidjono and Djoko Suryo (eds), *Dari babad dan hikayat sampai sejarah kritis; Kumpulan karangan dipersembahkan kepada Prof. Dr. Sartono Kartodirdjo*, pp. 271-318. Yogyakarta: Gadjah Mada University Press.
- 1992 *The British in Java, 1811-1816; A Javanese account*. Oxford: Oxford University Press.
- 1997 'Civilization on loan; The making of an upstart polity, Mataram and its successors, 1600-1830', *Modern Asian Studies* 31-3:711-34.
- Carey, P. and M.C. Hoadley (eds)
2000 *The archive of Yogyakarta. Vol. II: Documents relating to economic and agrarian affairs*. Oxford: Oxford University Press.
- Carey, P. and V. Houben
1987 'Spirited Srikandhis and sly Sumbadras; The social political and economic role of women in the Central Javanese courts in the 18th and early 19th centuries', in: E. Locher-Scholten and A. Niehof (eds), *Indonesian women in focus; Past and present notions*, pp. 12-42. Dordrecht, Providence: Foris. [KITLV, Verhandelingen 127.]
- Chambert-Loir, Henri
2000 'Le chagrin d'un Belge; Le journal de campagne du comte Édouard Errebault de Dudzeele durant la guerre de Java', *Archipel* 60:267-300.
- Chijs, J.A. van der
1864 'Bijdragen tot de geschiedenis van het inlandsch onderwijs in Nederlandsch-Indië aan officiële bronnen ontleend', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 14:212-323.
- 1895-97 *Nederlandsch-Indisch Plakaatboek 1602-1811*. Vol. XIV (1807-1808), XV (1808-1809), XVI (1810-1811). 's-Gravenhage: Nijhoff.
- Christiaans, P.A.
1992-93 'De belangrijkste ambtenaren te Batavia anno 1837, alsmede een aantal geïnteresseerde officieren', *De Indische Navorscher* 5:152-60; 6:122-36, 175-80.
- Clercq, F.S.A. de
1909 *Nieuw plantkundig woordenboek voor Nederlandsch Indië*. Amsterdam: De Bussy.
- Cock Wheateley, C. de
1929 'In the realms of the mystic queen', *Interocean* (1929):205-11.
- Cohen Stuart, A.B.
1872 'Eroe Tjakra', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 19:285-8.
- Covarrubias, Miguel
1972 *Island of Bali*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.

- Crawfurd, J.
 1820 *History of the Indian archipelago*. Edinburgh: Constable. Two vols.
 1971 *A descriptive dictionary of the Indian islands and adjacent countries*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Creese, Helen
 2004 *Women of the Kakawin world; marriage and sexuality in the Indic courts of Java and Bali*. Armonk, New York: M.E. Sharpe.
 2006 'A puputan tale; "The story of a pregnant woman"', *Indonesia* 82:1-38.
- Crouch, H.
 1978 *The army and politics in Indonesia*. Ithaca, London: Cornell University Press.
- Crucq, K.C.
 1930 'De drie heilige kanonnen', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 70:195-204.
 1938 'De kanonnen in den kraton te Soerakarta', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 80:93-110.
 1940 'Nog eenige gegevens omtrent de kanonnen te Soerakarta', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 80:49-59.
- Daendels, H.W.
 1814 *Staat der Nederlandsche Oostindische bezittingen, onder het bestuur van den Gouverneur-Generaal Herman Willem Daendels, ridder, luitenant-generaal &c. in de jaren 1808-1811*. 's-Gravenhage: Van Cleef.
- D'Almeida, W.B.
 1864 *Life in Java with sketches of the Javanese*. London: Hurst and Blackett. Two vols.
- Davidson, G.F.
 1846 *Trade and travel in the far east or recollections of twenty-one years passed in Java, Singapore, Australia and China*. London: Madden and Malcolm.
- Day, C.
 1972 *The policy and administration of the Dutch in Java*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- De Zoete, B. and W. Spies
 1972 *Dance and drama in Bali*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Deventer, M.L. van
 1891 *Het Nederlandsch gezag over Java en Onderhoorigheden sedert 1811; Verzameling van onuitgegeven stukken uit de koloniale en andere archieven. Vol. I: 1811-1820*. 's-Gravenhage: Nijhoff.
- Deventer, S. van
 1865-66 *Bijdragen tot de kennis van het landelijk stelsel op Java*. Zaltbommel: Noman. Three vols.
- Djajadiningrat, Achmad
 1936 *Herinneringen van Pangéran Aria Achmad Djajadiningrat*. Amsterdam, Batavia: Kolff.
- Djamhari, Saleh As'ad
 2003 *Strategi menjinakkan Diponegoro; Stelsel Benteng 1827-1830*. Jakarta: Yayasan Komunitas Bambu.
- Dobbin, C.
 1972 'Tuanku Imam Bondjol (1772-1864)', *Indonesia* 13:5-35.

- 1974 'Islamic revivalism in Minangkabau at the turn of the nineteenth century', *Modern Asian Studies* 8-3:319-56.
- 1983 *Islamic revivalism in a changing peasant economy; Central Sumatra, 1784-1847*. London: Curzon.
- Doel, H.W. van den
1994 *De stille macht; Het Europese binnenlands bestuur op Java en Madoera, 1808-1942*. Amsterdam: Bert Bakker.
- Doren, J.B.J. van
1851 *Reis naar Nederlands Oost-Indië of land- en zeetogten gedurende de twee eerste jaren mijns verblijfs op Java*. 's-Gravenhage: Van Langenhuysen. Two vols.
- Drewes, G.W.J.
1925 *Drie Javaansche goeroe's; Hun leven, onderricht en messiasprediking*. Leiden: Vros. [PhD thesis, Leiden University.]
1966 'The struggle between Javanism and Islam as illustrated by the Sĕrat Dĕrmagandul', *Bijdragen tot de Taal-, Land en Volkenkunde* 122:309-65.
1976 'Further data concerning 'Abd al-Şamad al-Palimbani', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 132:267-92.
- Drooglever, P.J.
1978 'The Netherlands colonial empire; Historical outline and some legal aspects', in: H.F. van Panhuys (ed), *International law in the Netherlands*, vol. I, pp 103-65. Alphen aan den Rijn: Sijthoff en Noordhoff.
- Dudok van Heel, S.A.C.
2002 'Familie van de gourverneurs-generaal; De afstammelingen van Dirck Comans (Hoorn 1648-Batavia 1708)'. *Jaarboek van het Centraal Bureau van Genealogie* 56:141-78.
- Dumarçay, J.
1978 'Le Taman Sari (Étude architecturale)', *Bulletin de l'École Française d'Extrême Orient* 65:589-623.
- Dwidjosoegondo, R.W. and R.S. Adisoetrisno
1941 *Serat dharah inggih 'seseboetan Radèn' mawi ngéwrat sujarahipun para nata Jawi sawatawis sarta para wali*. Kediri: Tan Khoen Swie.
- Dwidjosoegondo, R.W. see also Tjantrik Mataram
- Dijk, C. van
1981 *Rebellion under the banner of Islam; The Darul Islam in Indonesia*. The Hague: Nijhoff. [KITLV, Verhandelingen 94.]
- Elson, R.
1994 *Village Java under the cultivation system 1830-1870*. Sydney: Asian Studies Association of Australia, Allen and Unwin.
- Engelhard, N.
1816 *Overzicht van den staat der Nederlandsche Oost-Indische bezittingen onder het bestuur van den Gouverneur-Generaal Herman Willem Daendels enz. enz.* 's-Gravenhage, Amsterdam: Van Cleef.
- Enk, E.M.C. van
1990 *Pionieren in de cultures. Harvey Thomson (1790-1837) op Java temidden van andere buitenlandse ondernemers*. Zutphen: Van Enk.
1999 *Britse kooplieden en de cultures op Java; Harvey Thomson (1790-1837) en zijn financiers*. Leiden: Grafaria.

- Fasseur, C.
 1977 'Organisatie en social-economische betekenis van de gouvernements-
 suikercultuur in enkele residenties op Java omstreeks 1850', *Bijdragen
 tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 133:261-93.
- 1978 'Some remarks on the cultivation system in Java', *Acta Historiae Neer-
 landicae* X:143-62.
- 1993 *De Indologen; Ambtenaren voor de Oost 1825-1950*. Amsterdam: Bert Bak-
 ker.
- Gandhajoewana, R.M.
 1940 'Overblijfselen van Kerta en Plèrèd', *Djâwâ* 20-3:217.
- Geertz, H.
 1961 *The Javanese family; A study of kinship and socialization*. New York: Free
 Press of Glencoe.
- Genealogie De Kock
 1996-97 '[Genealogie] De Kock'. *Nederlands Adelsboek* 86:415-52.
- Genealogie Nahuys
 2000-01 '[Genealogie] (van) Nahuys'. *Nederlands Adelsboek* 89:29-56.
- Genealogie Van den Berg
 1918 '[Genealogie] Van den Berg: Van den Berg van Saparoea'. *Nederlands
 Patriciaat* 9:31-4.
- Gericke, J.F.C. and Roorda, T.
 1901 *Javaansch-Nederlandsch handwoordenboek*. Amsterdam: Muller, Leiden:
 Brill. Two vols.
- Gerlach, A.J.A.
 1859 *Fastes militaires des Indes Orientales Neerlandaises*. Zalt-Bommel: Noman,
 Paris: Borrani.
- Godée Molsbergen, E.C.
 1928 *Geschiedenis van de Minahassa tot 1829*. Batavia: Landsdrukkerij.
- Gomperts, A. and P. Carey,
 1994 'Campanalogical conundrums; A history of three Javanese bells', *Archî-
 pel* 48:13-31.
- Gooszen, H.
 1999 *A demographic history of the Indonesian archipelago, 1880-1942*. Leiden:
 KITLV. [Verhandelingen 183.]
- Graaf, H.J. de
 1940 'Het Kadjoran-vraagstuk', *Djâwâ* 20:273-328.
- 1949 *Geschiedenis van Indonesië*. 's-Gravenhage: Nijhoff, Bandung: Van Hoeve.
- 1958 *De Regering van Sultan Agung, vorst van Mataram, 1613-1645, en die van
 zijn voorganger Panembahan Séda-ing-Krapyak, 1601-1613*. 's-Gravenhage:
 Nijhoff. [KITLV, Verhandelingen 23.]
- 1961-62 *De Regering van Sunan Mangku-Rat I Tegal-Wangi; Vorst van Mataram,
 1646-1677*. 's-Gravenhage: Nijhoff. Two vols. [KITLV, Verhandelingen
 33, 39.]
- 1971 *De expeditie van Anthonio Hurdt, Raad van Indië, als admiraal en superin-
 tendent naar de binnenlanden van Java, sept.-dec. 1678; Volgens het journaal
 van Johan Jurgen Briel, secretaris*. 's-Gravenhage: Nijhoff. [Linschoten
 Vereeniging 72.]

- Graaf, H.J. de and Th.G.Th. Pigeaud
 1974 *De eerste Moslimse vorstendommen op Java; Studiën over de staatkundige geschiedenis van de 15de en 16de eeuw.* 's-Gravenhage: Nijhoff. [KITLV, Verhandelingen 69.]
- Gresham, J.D.
 2002 'The British rating system', *Military Heritage* 3-4:12-7, 87.
- Groneman, J.
 1887 *Een kètjoe geschiedenis; Vorstenlandsche toestanden II, Djogja, 20 Februari 1884.* Dordrecht: Revers.
 1888 *In den Kedaton te Jogjakarta; Oepatjårå, ampilan en toneeldansen* Leiden: Brill.
 1895 *De Garebeg's te Ngajogyåkårtå.* 's-Gravenhage: Nijhoff.
- Haan, F. de
 1910-12 *Priangan; De Preanger-Regentschappen onder het Nederlandsch bestuur tot 1811.* Batavia, 's-Gravenhage: Landsdrukkerij. Four vols.
 1935a 'Personalialia der periode van het Engelsch bestuur over Java, 1811-1816', *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 92:477-681.
 1935b *Oud Batavia; Gedenkboek uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen naar aanleiding van het driehonderd jarig bestaan der stad in 1919.* Bandoeng: Nix. Two vols.
- Hadiwidjojo, K.G.P.A.
 1972 'Danse sacrée à Surakarta; La signification du Bedoyo Ketawang', *Archipel* 3:117-30.
- Hageman, J.J.Cz.
 1855-56 'Geschiedenis van het Bataafsche en Hollandsche Gouvernement op Java 1808-1810', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 4:333-75, 5:164-284.
 1856 *Geschiedenis van den oorlog op Java van 1825 tot 1830.* Batavia: Lange.
 1857 'De Engelschen op Java', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 6:290-457.
 1860 'Geschied- en aardrijkskundig overzicht van Java op het einde der achttiende eeuw', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 9:261-419.
 1864 'Namen der gewestelijke Europesche gezaghebbers, enz, op Java en Madoera', *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (TBG)* 13:227-65, 557-64.
- Hall, K.R. and Whitmore, J.K.
 1976 *Explorations in early Southeast Asian history: The origins of Southeast Asian statecraft.* Ann Arbor: Center for South and Southeast Asian Studies, University of Michigan.
- Hamka
 1973 'Kenang-kenangan kepada Proffesor [sic] Abdul Kahar Muzakkir', *Suara Muhammadiyah* 24:5, 26.
- Hardjowirogo
 1965 *Sedjarah wayang purwa.* Jakarta: Balai Pustaka.
- Hardouin, G. and W.L. Ritter
 1853-55 *Java; Toonelen uit het leven, karakterschetsen en kleederdragten van Java's bewoners.* 's-Gravenhage: Fuhri.